

Vanhan ajan mysteeri ja niiden kasvatussuunnat

Pekka Ervastian esitelmät kesäkurssilla 1914
(Aapo Pihlajamäen muistiinpanojen mukaan)

I luento

Tiede kulkee tutkimuksissaan induktiivista tietä, aloittaa ikäänkuin alhaalta ja nousee vähitellen ylöspäin, esim. ruumista tutkiessaan se leikkelee sen ensin osiin muodostaakseen sitten vasta kokonaisuuden. Tämän tieteellisen metodin vastakohtana on taiteellinen työ. Taiteilija tutkii työtään deduktiivisesti, ylhäältä alas. Hän saa ensin kokonaiskuvan inspiratiossa, ja tästä kokonaisuudesta hän kulkee osiin. Tätä tutkimustapaa käytettiin ennen yleisesti, enemmän kuin nykyaikana, ja siten saavutetaan todellisuus ehkä tarkemmin ja paremmin kuin toisella tavalla. Tämä deduktiivinen tapa oli ja on yhä vielä käytännössä mysteereissä.

Se kysymys, jota mysteereissä ennen kaikkea tutkiaan, kuuluu: Mikä on ihminen? Tähän kysymykseen ei voida saada pätevää vastausta muuten, kuin käyttämällä mysteereiden menettelytapaa, deduktiivista tutkimusta. Mutta jotta ymmärtäisimme tätä, täytyy meidän saada kuva ihmisestä, ja sitä emme voi saada, ellemmme ensin ymmärrä Jumalaa ja saa itsellemme kuvaa Jumalasta. Mutta Jumalaa voimme kuvata ainoastaan symbolien avulla, sillä itsessään Hän on rajaton, tuntematon. Luonto on se kirjaimisto, josta voimme lukea Jumalan salaisuuksia, eikä sekään niitä tyhjentyvästi ilmaise. Itse ehdottomasta jumaluudesta emme voi mitään tietää emmekä puhua, se on pimeä salaisuus, joka on kaiken alku. Mutta se Jumala, josta voimme tietää ja puhua, on meidän aurinkokuntamme Logos, sillä me kaikki olemme Hänestä lähtöisin, me olemme Hänen poikiaan, Jumalan yksisyntyisiä Poikia. Jokainen ihmishenki on yksin Isästä syntynyt, Isän yksisyntyinen Poika. Niinkuin lapsi kutsuu fyysillistä isäänsä isäksi, samoin myös me nimitämme aurinkokuntamme Logosta Isäksemme, vaikka Hän ei olekaan todellinen Isämme, sillä se on Suuri Salaisuus. Aurinkokuntamme Logoksen suhde meihin on siinä, että Hän on Suuresta Salaisuudesta herättänyt eloon meidän monaadimme antamalla itsensä uhriksi. Absoluutin, Jumalan salaisuus on siinä, että se on tyhjentyvätön rikkaus elonkipinöitä eli monaadeja, joita yhtämittä herätetään, ja meidän aurinkokuntamme – niinkuin muidenkin aurinkokuntien – synty on siinä, että suuri valkoinen Liekki on piirtänyt maagillisen piirin ja rajoittanut sillä itsensä. Aurinko-Logos vaikuttaa sen piirin sisällä ja herättää eloon ne monaadit sisässään, joiden kanssa on ennen ollut tekemisissä.

Kun uusi aurinkokunta syntyy, herää ensin sen aurinkokunnan Logos, ja se on kolmiyhteinen Jumala. Sen jälkeen herää eloon 7 korkeata olentoa valtaistuimen ympärillä, ja niiden jälkeen lukemattomat jumalolennot. Vasta sen jälkeen alkaa varsinainen luominen. Jotta ymmärtäisimme ihmisen salaisuuden, tulee meidän saada symbolinen kuva kaikista näistä jumalallisista olennoista. Itse Logos on kuin valkoinen tuli ikuisessa pimeydessä, mutta niistä olennoista, jotka siihen kuuluvat, voimme saada kuvan värien avulla. Äänen avulla kuvaaminen olisi kyllä kenties lähempänä totuutta, koska äänet ovat syvempää salaisuutta kuin värit.

Logos on siis valkoinen tuli. Mitkä ovat Hänen kolme eri puoltansa? Nyt valkoinen valo kulkiessaan prisman läpi jakautuu 7 väriin, siis nämä värit yhdessä muodostavat valkoisen valon, mutta me tiedämme, että kolme pääväriä, punainen, keltainen ja sininen, yhdessä muodostavat myös valkoisen, ja nämä värit ovat juuri Logoksen 3 puolta, 3 väriä.

Nuo valtaistuimen ympärillä olevat 7 päähenkeä ovat oikeastaan Logoksen 7 toimivaa olemuspuolta eli olentoa. Vasta kun on kulkenut heidän lävitseen voi nähdä heidän takanaan Jumalan, mutta ei itse Logosta, koska hän on sulautunut yhdeksi 7:n kanssa.

Indigo ja violetti ovat punaisen ja sinisen välillä. Oikeastaan syntyy vain 6 eri väriä ja seitsemäs on itse valkoinen väri.

Infrapunainen ja ultravioletti ovat myös spektrin värejä, mutta me emme osaa niitä kuvata. Eetteriväri on punainen tai violetinharmaa, sanovat selvänäkijät, mutta se ei ole aivan paikallaan. – Värien lukumäärä spektrissä on aivan määrätty luku (7, salaisuutena 12), koska ne ovat ilmiöitä äärellisessä maailmassa. Värivahduksia sitävastoin voi olla kuinka paljon tahansa.

Mikä siis on spektri? Okkultisesti se on eetterisilmä, joka näkee yhdestä ilmiöstä kaikki puolet levitettyinä linjaan ja pintaan. Itsessään ne ovat kehässä eikä linjassa, ja siis spektri on oikeastaan eetterinen harhakuva. Sentähden on oikeata sanoa, että spektrin värit ovat kehässä. Näitä värejä on 12, ja samaten sanotaan, että ne taivaalliset joukot, jotka tulevat 7 pääenkelin perästä, muodostavat 12 suurta luokkaa, hierarkiaa. – Astrologiassa puhutaan 7 planeetan ohella 12 eläinradan merkistä, ja ne vastaavat näitä 7 pääenkeliä ja 12 hierarkiaa. – Salatieteilijät ilmoittavat, että vain 7 näistä 12:stä on toiminnassa ja 5 on salattuina. Spektrin 7 väriä on kuva näistä 7 toimivasta hierarkiasta ja 6 plus 1 pääväriä kuvaavat 7 pääenkeliä.

Tri Steiner puhuu 9 hierarkiasta nojautuen piispa Dionysius Areopagiitan okkultismista johtuneeseen Rosenkreutzilaisuuteen. Miksi? Se johtuu siitä, että Logos on kolmiyhteinen, ja kun muistamme tämän kolmiyhteyden vastaavan spektrin kolmea pääväriä, keltaista, punaista ja sinistä, niin näistä pääväreistä ja niiden yhdistymisestä toisiinsa saamme 9 eri vivahdusta seuraavan kaavan mukaan:

Valkea – keltainen	Valkea – punainen	Valkea – sininen
0 keltainen	0 punainen	0 sininen
kelt. 0= 0= 0=	pun. 0= 0= 0=	sin. 0= 0= 0=
0 0 0	0 0 0	0 0 0
k. p. s.	p. s. k.	s. p. k.

II luento

Meidän aurinkokuntamme Logoksen kolme olemuspuolta, Hänen kolmiyhteisyytensä kolme eri puolta kutsutaan nimillä Isä, Poika ja Pyhä Henki, eli teosofisesti: Tahto, Tunto ja Tieto. Tahto vastaa Isää, Tunne Poikaa ja Tieto Pyhää Henkeä. Annie Besantin käyttämä itämainen jaotus on: Tahto, Viisaus ja Toiminta.

Mikä suhde siis on olemassa Logoksen eri ominaisuuksien sekä värien välillä. Me voimme löytää luonnosta vastaavaisuuden. Huomaamme, kuinka luonto keväällä syntyy, kesällä elää, syksyllä kuolee ja talvella nukkuu. Kevät kuvaa Logoksen luomistyötä, kesä lämpöä ja rakkautta syksy kriittistä ajatusta, joka salaman ja arvostelun kuolettavalla voimalla elämän tappaa. Talvella elämä on lepotilassa eli palaa takaisin alkusyyhyensä kuvastaen pohjoisessa samalla Logoksen puhtautta ja pyhyttä. Kevät luodessaan saa aikaan sinistä väriä, kesällä kaikki on kuin rakkaudesta punastuvaa kellastuakseen syksyllä kuolemasta. Isän väri on sininen, Pojan väri on punainen ja Pyhän Hengen väri on keltainen.

H. P. Blavatskyn mukaan on tuli täydellinen okkultinen symboli Jumalasta, ja me voimme löytää tulen liekistä myös nämä värit. Liekin juuressa näkyy sininen kuvastaen luomisväriä; liekin kasvaessa punainen väri haihtuu rakkauden lämmöksi ja liekki muuttuu keltaiseksi Pyhän Hengen hävittäväksi tuleksi. Näin saadaan kolme ryhmää:

Isä	Poika	Pyhä Henki
Tahto	Tunne	Tieto
Sininen	Punainen	Keltainen

Tästä huomaamme, että spektrin täytyy olla ympyrä eikä suora viiva, vastaten jokainen väri 7 pääenkeliä. Me voimme käyttää näistä pääenkeleistä myös vanhoja planeetta-nimiä. Aurinko-, Kuu-, Venus-, Merkurius-, Jupiter-, Saturnus- ja Mars-nimityksiä voidaan käyttää kuvaamaan Logoksen 7

ominaisuutta, olemuspuolta, joita ilman Logoksen kolminaisuus ei ilmene. Sovitettuina spektrin väreihin saamme näistä nimityksistä seuraavat vastaavaisuudet: Keltainen – Merkurius, Oranssi – Aurinko, Punainen – Mars, Vihreä – Saturnus, Sininen – Jupiter, Indigo – Venus ja Violetti eli Valkea – Kuu. (Violetti vastaa Logoksen omaa väriä, joka itsessään on valkoinen.)

7 päänenkelin jälkeen ilmenevät suuret taivaalliset joukot, jotka voidaan jakaa 12 ryhmään ja joita eläinradan 12 merkkiä kuvaavat. Näistä on 9 ryhmää vaikuttamassa ja 3 salassa. Siksi puhutaan Dionysius Areopagiitan kristillisessä järjestelmässä 9 hierarkiasta ja sen mukaan myös tri Steiner on esittänyt järjestelmänsä. Nämä hierarkiat ovat Logoksen istuimen ympärillä piirissä kaikki yhtä korkeina, jos katsoo keskipisteestä; mutta näyttävät syrjästä katsoen olevan ikäänkuin eri asteisia, johtuen tämä siitä, että niiden toiminta maailman luomisessa tapahtuu perätysten ja jaksottain. Siksi tuntuu siltä, kuin alemmat aloittaisivat ensin. Tämä on harhaa Jumalan kannalta katsoen, mutta maailman silmissä he näyttävät eri asteisilta. Me saatamme luokitella 9 hierarkiaa, vaikka vain 7 näistä toistaiseksi on toiminnassa ja 2 näkymättömänä. Sininen, ollen Isän väri, on spektrissä korkeimpana Isän kohdalla; punainen, Pojan väri, jakautuu kolmeen vivahdukseen (Lila eli sinipunainen, punainen ja puna-oranssi), jotka vastaavat niitä kolmea hierarkiaa, joilla on nämä värit; kolmas on Pyhän Hengen ryhmä, jonka väri on keltainen, mutta jakautuu myös kolmeen vivahdukseen (keltavihreä, keltaoranssi ja keltainen). Nämä ovat alhaalta katsoen alimmat hierarkiat. – Sitten on vielä kolme ryhmää, jotka eivät kuulu fyysilliselle tasolle.

Dionysius Areopagiitta luettelee taivaalliset sotajoukot nojautuen Uuteen testamenttiin – jossa ne eivät kuitenkaan esiinny järjestettyinä – mainiten 9 ryhmää ja jakaen ne kolmeen pääryhmään:

	I	II	III
Isä	Tahtova Tahto Serafimit sininen	Tunteva Tahto Cherubinit sinipunerva	Ajatteleva Tahto Valtaistuimet sinivihreä
Poika	Tahtova Tunto Herraudet punavioletti	Tunteva Tunto Hyveet punainen	Ajatteleva Tunto Vallat punaoranssi
Pyhä Henki	Tahtova Ajatus Hallitukset keltavihreä	Tunteva Ajatus päänenkelit keltaoranssi	Ajatteleva Ajatus Enkelit keltainen

III luento

Kaikki teistä ovat tehneet sen kokemuksen, että kun ihminen pääsee selville teosofisesta maailmankatsomuksesta, hän huomaa, että hänen tehtävänsä ikuisuuden kannalta on kasvattaa itseänsä. Ihmisestä voi tuntua helpolta kasvattaa itseänsä, helpommalta kuin kasvattaa muita, sillä itse on aina lähellä, toiset ovat kauempana, mutta jokainen tulee huomaamaan, että todellinen itsekasvatus onkin vaikea asia. Kasvattaessaan toisia hän saattaa iloita nähdessään kasvatuksensa tuloksia, mutta itsekasvatuksemme tuloksia emme näe. Me emme saata objektiivisesti nähdä, mitä ominaisuuksia meissä on itsekasvatuksen kautta kehittynyt, siksi että olemme aina oman itsemme keskipisteessä ja silmämme menevät yhä enemmän auki näkemään omia puutteitamme. Jos koetamme kasvattaa itssämme esim. anteliaisuutta, niin ulkoapäin arvostellen saattaa näyttää siltä, kuin olisimme päässeet tuloksiin, mutta sisässämme tunnemme aivan toista. Siveellisesti itseämme arvostellessamme jääme aivan huonoiksi. Silmämme avautuvat näkemään aina vain enemmän epätäydellisyyttä, ei tunnu tulevan mitään tuloksia. Kun ihminen tekee tällaisia kokemuksia, silloin hän kysyy: Mikä ihminen oikeastaan on? Hän huomaa, että ihminen ei ole mikään yksinkertainen olento, vaan että hänessä on monenlaisia puolia, että hän on olento, joka ikäänkuin toisella kädellään viittaa taivasta kohden, mutta

toisella pitää lujasti maasta kiinni, eikä voi nousta siitä irti. Silloin hänessä nousee kysymys: Mistä johtuu, että sisässäni on niin monenlaisia puolia? Ensimmäinen on hän altis kuvittelemaan, että ylhäällä taivaassa on yksinomaan hyvä, alhaalla maassa taas paha. Mutta kun hän jatkaa itsekasvatustaan, jatkaa työskentelyään oman itsensä pellossa, hän huomaa vähitellen, että tämä maaperäkin on yhtä jumalallinen kuin taivas, että siinä juuri kasvavat ne kasvit, jotka tuovat hedelmän, ja silloin hänessä voivat mennä kaikki käsitykset nurin, niin ettei hän tiedä, mitä nimittäisi hyväksi tai pahaksi. „Olenko mennyt sekaisin, kun olen näkevinäni, että kaikki on vain hyvää – tai yhtähyvin pahaa!“ Tämä on vaikea tila, joka tulee ihmiselle hänen kasvattaessaan itseään, mutta kun hän yhä jatkaa itsetutkiskeluaan, hän varmistuu: Kaikkea on kutsuttava hyväksi. Hänelle selviää, että kaikki voimat ja ominaisuudet hänessä, hyvät ja pahat, ovat kotoisin samasta alkulähteestä, ovat itsessään jumalallisia voimia ja ominaisuuksia, joita hän ei vielä ole oppinut käyttämään. Joukko jumalallisia voimia on annettu hänen haltuunsa käytettäväksi, mutta samoin kuin lapsi väärinkäyttää käsiinsä saamiaan aseita, samoin myös ihminen väärinkäyttää jumalallisia voimiaan, sillä samat voimat voivat saada aikaan sekä hyvää että pahaa. Ihmisen käteen on annettu suuremmissa voimia, joita hän ei vielä osaa käyttää, mutta joita hänen on opittava käyttämään, ja siinä on koko elämän salaisuus. Siis on tutkittava näitä jumalallisia voimia, millä tavalla nämä voimat ovat tulleet Logoksesta ja miten ne ilmenevät ihmisessä. Ihmiset ovat kaikki erilaisia, siis samat voimat vaikuttavat eri lailla eri ihmisissä.

Teosofisissa kirjoissa mainitaan, että ihmismonaadit voidaan jakaa 7 eri ryhmään, ja moni voi luulla, että ihmisten erilaisuus johtuu siitä, että he monaadeina kuuluvat eri ryhmiin. Kun Logoksen säde vaikuttaa Absoluuttisen Elämän rikkauteen ja herättää eloon monaadit, niin tämä valkoinen säde jakautuu 7 eri väriin ja jostakin syystä yksi väri vaikuttaa toisiin monaadeihin voimakkaammin kuin toiset värit. Näin muodostuu 7 ryhmää, joilla kullakin on oma pohjaväri, ja kukin näistä ryhmistä joutuu lähemmin tekemisiin vastaavan päänenkelin kanssa. Meidän ei pidä kuitenkaan ajatella, että tällä olisi sellainen käytännöllinen merkitys, että ihmiset juuri sen nojalla ovat persoonallisesti erilaisia, koska tämä alkueromuus on niin korkealla tasolla, että vaikka nousisimme Mestarin tasolle – ja Mestarin taso on 5:s alhaalta lukien – emme voisi vielä monaadien erilaisuutta huomata, ainoastaan sitä aavistaa. Alapuolella Mestaria ei ole vielä mitään käytännöllistä tietoa siitä, että monaadeina kuulumme eri säteiden alaisuuteen, sillä kaikki taivaalliset hierarkiat ovat meidän ja sisimmän salaisuutemme välillä. Meidän pitäisi kulkea kaikkien niiden läpi, ennenkuin voimme saavuttaa oman salaisen monaadimme. Siis ihmiset ovat perusominaisuuksiltaan aivan toistensa kaltaisia. Kaikissa vaikuttavat erilaiset jumalalliset voimat, ja nämä voimat ovat lähtöisin Logoksesta, mutta vaikuttavat käytännössä taivaallisten hierarkiain kautta, joista 3 on aivan salaisia ja 9 toimivia, joista niistäkin 2 on aivan vähän toimivia.

Astrologiassa puhutaan 9 planeetasta, jotka vastaavat 9:ää toimivaa hierarkiaa, mutta koska 2 planeettaa on tuntematonta (jotka täytyy vielä keksiä), käytetään niiden sijaisnimityksinä aurinkoa ja kuuta. Oikeastaan planeettojakin on 12, mutta 3 ei lainkaan vaikuta fyysisessä maailmassa.

Hierarkioiden vaikutusta tutkiessamme voimme käyttää näitä 9:ää planeettaa niiden asemasta; mutta ei saa sekoittaa 7 päänenkeliä ja 9:ää hierarkiaa toisiinsa planeetta-nimityksiä käyttäessä, koska molempien ryhmien asemasta voi käyttää planeetta-nimityksiä.

Isän väri on sininen, ja sen kanssa sinivioletti ja sinivihreä. Sinisessä värissä vaikuttaa Isän luova voima, ja sentähden aurinko on oikeastaan esoteerisesti sininen, mutta planeetta sille on Neptunus. Sinivioletin värin planeetta on Uranus ja sinivihreän värin Saturnus.

Pojan punaisessa ryhmässä punavioletin kohdalla vaikuttaa Venus; puhtaasti punaisen säteen eli 5. hierarkian planeettana on Mars, jolla on sangen salaperäinen yhteys maapallon kanssa, joten tulevaisuudessa puhtaasti punaista väriä edustamassa tulee olemaan maapallo, joka on Marsin korkeampi oktaavi; punaoranssin eli 6. hierarkian edustajana on Jupiter.

Pyhän Hengen keltaisessa ryhmässä keltavihreä eli 7. hierarkian edustajana on Kuu (oikeastaan siis tuntematon planeetta); keltaoranssin eli 8. hierarkian edustajana on Aurinko (tuntemattoman asemasta); puhtaasti keltaisen eli 9. hierarkian planeetta on Merkurius.

Tästä saamme aavistuksen siitä, mikä on hierarkioiden ja planeettojen vaikutuksessa niiden perussävel ja pääominaisuus:

IX hierarkia (alin Pyhän Hengen kolmiossa) eli Merkurius = ajatus eli tieto. Se siis sanoo: Ajatelkaa, etsikää, olkaa tieteellisiä!

VIII hierarkian eli Aurinko = tunteva ajatus, ja sen vaikutus on: Ajattele tuntemalla ja ymmärtämällä toisiakin ihmisiä! Etsi siis totuutta siten, että tunnet myötätuntoa, sääliä ja rakkautta toisia kohtaan, ja tunnet heidän ajatuksiaan.

VII hierarkia eli Kuu = tahtova ajatus eli muotoa luova mielikuvitus: ajatelkaa ja luokaa muotoja, käyttäkää mielikuvitusta!

Pojan ryhmässä:

VI hierarkia eli Jupiter = ajatteleva tunto oli haaveileva mielikuvitus; unelmoikaa onnesta ja ihanteista, haaveilkaa onnellisuutta maan päällä!

V hierarkia eli Mars = tunteva tunto: nauttikaa, olkaa tunteessa onnellisia, tuntekaa onnea! (Erittäin mielenkiintoinen hierarkia, jonka olemus on: nautinto hyveissä.)

IV hierarkia eli Venus = tahtova tunto: rakastakaa, tahtokaa kauneutta, tuntekaa luovaa tahtoa eli kauneutta kaikkialla, rikkautta ja kauneutta!

Isän ryhmä

III hierarkia eli Saturnus = ajatteleva tahto: tee työtä, kärsi, ole kärsivällinen ja ajattele!

II hierarkia eli Uranus = tunteva tahto: tunkeudu Jumalaan kuten mystikko!

I hierarkia eli Neptunus = tahtova tahto: voita synty ja kuolema, elä ikuisesti autuaana!

Lisäys edelliseen.

Astrologiassa eivät planeettanimitykset vastaa yllämainittuja, koska siinä käytetään näitä nimiä pääenkeleiden eikä hierarkioiden mukaan. Astrologinen jaotus on seuraava:

Isän ryhmä	Pojan ryhmä	Pyhän Hengen ryhmä
Jupiter	Kuu	Saturnus
Venus	Mars	Aurinko
Neptunus	Uranus	Merkurius

Jos horoskoopissa Merkurius on hallitsevana, on ihmisen luonnollinen väri keltainen eli kehittyneenä indigo. Jos Aurinko on hallitsevana on väri oranssi ja sen vastaavaisuus vaaleansininen.

Violetti voi tavoitella valkoista eli hopeanväriä, sinistä ja punaista, vihreätä ja oranssia. Tätä väriä ei voi antaa Kuulle, vaan se kuuluu tuntemattomalle planeetalle (joskus annetaan se Neptunukselle). – Venuksen väri on indigo. Neptunus ja Uranus ovat niin mystillisiä, ettei niitä voida vielä määritellä.

IV luento

Kun ihminen tekee sen huomion, että kaikki voimat maailmassa ovat itsessään hyviä, ei hän silti kiellä, että hyvien voimien väärinkäyttö on paha, mutta paha ei kuitenkaan ole itsessään olevaista. Paha on ainoastaan varjoa, joka syntyy, kun valon eteen tulee este. Sentähden ihminen myöntäessään pahan olemassaolon käytännössä ikäänkuin katsoo kahteen suuntaan. Pahaksi hän kutsuu sitä elämää, jonka hän on jättänyt taakseen ja hyljännyt, tai jonka hän tuntee täytyvänsä hyljätä. Hyvä taas on valoisaa tulevaisuutta, johon hänen tulee pyrkiä.

Mutta miksi ovat paha ja hyvä rinnan olemassa? Miksi itsessään hyvien voimien täytyy esiintyä pahoina ja saada aikaan tuskaa ja kärsimystä? Tähän vastaa teosofia: Siksi, ettemme voisi tietää mistään hyvästä ellemme voi verrata sitä pahaa, ja tämän vastaus on paikallaan silloin, kun asetumme näiden molempien vastakohtien ulkopuolelle katselemaan molempia objektiivisesti. Mutta silloin emme itse vielä löydä sisässämme vastausta siihen, miksi meissä on valoa ja pimeyttä. Elämähän on yksi okkultisesti katsoen eikä dualistinen, ja meissä itsessämme täytyy siis olla tuon dualismin, hyvän ja pahan, salainen esille kutsuja. Se on jumalallinen itsetajunta meissä, meidän monaadimme eli

minätajuntamme, joka tekee meidät ihmisiksi ja on valon ja pimeyden esille kutsuja meissä. Tämä tajunta on syntynyt hengen ja aineen yhtymästä. Elämä on muodoissa kehittynyt eläinkuntaan saakka. Puhtaana eläinkuntana se on ilman ajattelevaa minuutta, jossa ei ole mitään pahan ilmausta, vaan korkeintaan kärsimystä. Kun eläinsielu on valmis, laskeutuu monaadista eli itsetajunnasta heijastus, säde hierarkioiden lävitse yhtyen eläimelliseen muotoon, joka kaipaa minuutta. Tällöin syntyy uusi inhimillinen minuus, joka eroaa eläimestä, ettei se perustu ainoastaan maahan, siihen, joka on alhaalla, vaan se voi avautua myös ylöspäin, henkimaailmaan, mitä eläin ei voi tehdä. Inhimillinen minuus on rajoitettu määrä jumalallista itsetajuntaa, joka itsessään on rajaton ja kaikkiallinen, ja tämä minuus syntyy silloin, kun monaadi yhtyy ajattelevaan tajuntaan, joka on eläimessä syntynyt. Minuus on se yhtymäkohta, jossa monaadi yhtyy eläimelliseen tajuntaan. Monaadi rajoittaa itsensä samoin kuin Logos, se piirtää ympärilleen piirin, jonka sisään se rajoittaa elämänsä, ja jonka pitää itsessään laajentua. Jumalallinen tajunta on kuin vangittu minuuteen, joka voi nousta jumaluuteen, omaa sisintä itseään kohti.

Mistä syystä sitten jumalallinen tajunta rajoittaa itsensä minätajunnaksi? Vastaus kuuluu: Rakkaudesta, ja rakkaus on salaisuus, sillä ei ole mitään syytä. Ei maailman olemassaoloon, ei ihmisen eikä minkään olemassaoloon ole syytä, sillä kaikki on olemassa rakkaudesta. Tämän ymmärrämme silloin, kun itsessämme pääsemme kiinni rakkaudesta.

Kun on syntynyt inhimillinen minätajunta, niin se on aivan kuin katselija teatterissa. Varsinkin alussa se on kuin ihmettelevä lapsi, joka ei osaa vielä millään tavoin ohjata elämäänsä eikä olla siinä isäntänä. Mikä on sitten se muoto, jossa se elää? Se on kuin varasto, johon on koottu kaikki voimat. Kaikki Logoksen eri puolet, kaikki hierarkiat antavat tajuntaansa, joka on muuttunut voimaksi ja asuu minuuden asumassa muodossa. Astrologisista seikoista riippuu, että toisella kertaa toinen, toisella toinen voima on vaikuttamassa. Kun minätajunnan oma voima vähitellen kasvaa, kääntää se huomionsa niihin voimiin, jotka siinä vaikuttavat ja tahtoo niitä tutkia. Silloin se on aivankuin linssi, joka vetää voimia ja kokoo niitä itseensä, ja silloin se aivankuin polttaa itseään sekä olemassaoloa ympärillään. Voimat ovat itsessään aina hyviä, mutta kun minätajunta pakottaa ne kulkemaan oman linssinsä läpi, muuttaa se ne aivan toisenlaisiksi, kuin mitä ne itsessään ovat. Koska minuus on jumalallinen, on se heti synnyttyään vastuunalainen. Voimien velvollisuus on repiä itsensä irti tästä minän polttopisteestä, ja tämä saa aikaan kärsimyksen. Hierarkiain voimat muuttuvat siis tässä polttopisteessä pahoiksi, polttaviksi, ja ilmenevät omina vastakohtinaan.

Esim. Cherubinien voima, tunteva tahto eli jumalallinen rakkaus muuttuu minän polttopisteessä vihaksi eli luotaantyöntäväksi voimaksi. Hyveiden hierarkian punainen voima, Jumalan pojan rakkaus oli tunteva tunto, nautinto ja onnellisena olo tunteissa ja muodoissa olemisessa, muuttuu polttopisteessä omistushaluksi ja himoksi, vallanhimoksi ja suuttumukseksi. Mutta aloittakaamme alhaalta, Pyhän Hengen ryhmästä.

I. Keltainen linja, ajatteleva ajatus, totuus. Kun se kulkee minätajunnan kautta, ilmenee se valheena. Kun emme osaa käyttää totuuden voimaa, muuttuu totuus valheeksi. Tämän linjan edustaja Merkurius oli roomalaisilla ja kreikkalaisilla jumalana, joka oli tieteen suojelija, sekä myös kaupan – jonka symbolina vieläkin on merkurius-sauva –, mutta hän oli samalla myös varkaiden jumala ja valheen suojelija. Ennen kaikki pakosta valehtelivat, kun eivät tunteneet totuutta. Tämä valehtelevä kehittyneempänä muuttuu kekseliäisyydeksi, joka synnyttää kaupan ja keinottelun. Keinottelijasta tulee sitten keräilijä ja tiedemies, ja viimein totuuden etsijä. Tällainen on Pyhän Hengen vaikutus tämän hierarkian kautta meihin.

II. Pääenkeleiden keltaoranssi-linja, tunteva ajatus eli totuuden etsiminen tuntemisen kautta, filosofinen totuudenetsiminen ja toiminta, myötätuntoinen tieto, tulee vastakohtanaan tyhmyydeksi, joka kaipaa filosofian valaistusta.

III. Keltavihreä linja, tahtova ajatus eli luova fantasia, uskonto, joka samalla on muotoja luova, teologia – koska Hallitusten hierarkian tehtävä Pyhän Hengen työssä on luoda muotoja –; tämä ajatustoiminta muuttuu vastakohtanaan laiskuudeksi, peloksi, vastenmielisyydeksi kaikkeen ajatteluun. Tämä on yleinen ominaisuus uskovaisissa, koska eivät viitsi itse ajatella.

Pojan ryhmässä:

III. Punaoranssi – Valtojen hierarkia – ajatteleva tunto eli haaveilu, unelmoiminen, ymmärrys, sympatia, muuttuu vastakohtanaan kylmyydeksi, ymmärtämättömyydeksi, suvaitsemattomuudeksi.

II. Punainen linja, Hyveiden hierarkia, tunteva tunto eli nautinto hyveissä, jalomielinen itsensä kieltäminen ja hillitseminen muuttuu vastakohtanaan nautinnon- ja vallanhimoksi sekä vihaksi. – Mars-jumala oli kaiken vihan ja verenvuodatuksen sekä samalla urhoollisuuden, jalomielisyyden ja itsensähallitsemisen jumala.

I. Punavioletti linja, Herrauksien hierarkia, tahtova tunto eli kauneus, rakkaus tahtona – siveys (kyrkhet) – muuttuu vastakohtanaan aistillisuudeksi, kyvyksi nauttia aistillisesti kauniilla tavalla.

V luento (jatko edelliseen)

Isän ryhmässä:

III. Sinivihreä linja – Valtaistuimet – ajatteleva tahto eli nöyryys, alistuminen, kestävyys, kärsivällisyys, vahvuus, muuttuu vastakohtanaan kapinallisuudeksi, vastustushaluksi, itsepäisyydeksi, oikullisuudeksi kärsimättömyydeksi.

II. Sinivioletti linja – Cherubinit – tunteva tahto eli uppoutuminen Jumalaan, yhtyminen Isään, rakkaus ylöspäin ja sisäänpäin; vastakohtana: vihaaminen pysyvästi.

I. Sininen linja – Serafimit – tahtova tahto eli voitto kaiken pahan yli, riemullista autuutta, täydellisesti vapaat olennot, sillä heillä on vapaa tahto, koska se on aivan yhtä Isän tahdon kanssa; vastakohtana: suurin epävapaus, itse oikullisuus, sillä se ilmenee aina toiminnassa ja se on suorastaan ilkeyttä ja hävittämishalua, oman tahdon asettamista korkeampaa tahtoa vastaan – ollen ehdottomana ehtona mustassa magiassa.

Yleisesti katsoen siis Pyhän Hengen ryhmän vaikutus kohdistuu kaikkeen luovaan ajatustoimintaan; vastakohtana on ylpeys, tyhmyys, itsekylläisyys.

Pojan ryhmän vaikutus on työ rakkauden puolesta, joka vuodattaa itsensä ulospäin; vastakohtana kylmyys, rakkaudettomuus, tunteettomuus.

Isän ryhmän vaikutus on tahdon vapauttaminen ja jumalalliseksi saattaminen, muodostaminen rakkauden olemukseksi, sillä rakkaus asuu tahdossa eikä tunteessa; vastakohtana tahdon orjuus, viha, itsekkyyys ja itsensä korottaminen.

Hierarkiain tarkoitus on siis saattaa Logoksen kolminkertainen voima vaikuttamaan ihmiskunnassa, maailmassa. Ne ovat siis opettajia elämän koulussa, ne ovat ihmiskunnan kasvattajia. Ne eivät lainkaan ole persoonallisia olentoja, vaan heidän toimintansa on aivan persoonatonta vaikuttaen ihmiskunnan sielussa, kuten alemmat voimat vaikuttavat luonnossa. Ne aina vaikuttavat määrättyllä tavalla määrättyissä olosuhteissa. Meidän tulee ymmärtää, että yhtä lakisiteistä on luonnonvoimien vaikutus sielullisessa maailmassa kuin luonnonlakien vaikutus luonnossa. Ei ole oikein sanoa, että nämä hengen voimat ovat pahoja, oikeampaa on kutsua niitä hyväksi silloinkin, kun ne ilmenevät vastakohtanaan. Niiden tehtävänä on herättää jumalallinen monaadi ihmisessä, ja sitä varten täytyy ihmisessä ensin herättää paha, jotta heistä tulisi tietoisia ja jotta he heräisivät. Kun ihmiskunta on tullut tietoiseksi hyvästä ja pahasta, voi se ymmärtää hierarkiain työtä ja ruveta sitä auttamaan, asettua heidän rinnalleen auttamaan heidän työtään itsemme ja toistemme suhteen. Ja tämä tapahtuu itsekasvatuksen kautta.

Me voimme ymmärtää, mihin suuntaan tämä itsekasvatus käy. Voimme nähdä siinä eri suuntia, kun otamme huomioon eri hierarkiain vaikutuksen. Jos otamme ensin Pyhän Hengen ryhmän eli kolmion, näemme, että Pyhän Hengen vaikutus on alussa se, että ihmisessä herää ylpeys, tyhmyys, valheellisuus, petollisuus ja ymmärrämme, että kun tahdotaan auttaa häntä tästä, täytyy hänessä herättää rakkaus totuuteen ja rehellisyyteen. Tässä V juurirodussa, jossa elämme ja joka vastaa Manasta, autetaan ihmisiä niin, että heidät saatetaan etsimään totuutta, esim. tieteellisellä tavalla. Myös kaikki uskonnot kehoittavat ihmistä etsimään totuutta. Tämä on juuri Pyhän Hengen vaikutus

Manas-prinsiipin eli järjen kautta, joka saa ihmiset tässä juurirodussa etsimään totuutta. Sentähden myös kaikki esoteeriset piirit opettavat ajattelua ja mietiskelyä, joka on juuri V juurirodun kasvatustapa ja jonka yli kukaan ei voi hypätä. Sillä voitetaan tyhmyys laiskuus ja ylpeys, ja se on ensi askel jumalallista tuntemusta kohti. Se on Pyhän Hengen todellinen vaikutus meissä. Kun ihminen alkaa harjoittaa mietiskelyä, niin silloin hän ensin nostaa näytteille sen pahan, mikä hänessä on vuosituhansia ollut, ja sentähden hän voi tulla alussa esim. ylpeäksi. Ei hän pääse heikkouksistaan muuten, kuin nostamalla ne näytteille. Ei pidä kuitenkaan pelästyä, kun paha tulee pinnalle, vaan jatkaa kaikessa nöyryydessä ja kärsivällisyydessä, kunnes voittaa.

Jumalan Pojan työssä on tunnusmerkkinä rakkaus, elävä sääli ja myötätunto, vastakohtana kylmyys ja tunteettomuus. Kun tahdomme auttaa Kristushengen työtä maailmassa, voimme nähdä sen menettelytavan, jota tulee noudattaa, jotta poistuisi esteet rakkauden tieltä. Me voimme luoda siitä kuvan, koska hierarkiain työ ja vaikutus tapahtuu limittäin perätysten. Kristus-työ jo vaikuttaa maailmassa, vaikka Isän työtä ei vielä tunneta. Kristinuskossa on ennen kaikkea viitattu Kristuksen työhön, ja se tahtoo herättää rakkauden sielussa. Tämä on määrätty menettelytapa, hiukan toisenlainen kuin meditatiossa, mutta ensin täytyy oppia meditatiota eli mietiskelyä, ennenkuin voi käyttää rakkauden keinoa, eli ts. rukousta sanan oikeassa merkityksessä, joka tarkoittaa rakkauden herättämistä sielussa. Se on korkeampi älyllistä mietiskelyä, sillä siihen kuuluu suuri sielullinen ponnistus, intensiivinen tunnevoiman purkaus – siihen, mihin hän pyrkii. Kun Kristus rukoili Getsemanessa; niin veri tippui hänestä, niin ääretön oli Hänen sielullinen ponnistuksensa. Tämä on esimerkki todellisesta rukouksesta. Kun ihminen alkaa tätä harjoittaa, vetoaa hän toiseen auktoriteettiin kuin totuuteen; hän luottaa sielun jumalalliseen voimaan, sisäiseen Jumalaansa. Se on Jaakobin taistelu Herransa kanssa yöllä, kun Herra ilmoitti hänelle nimensä. – Sillä tiellä ihmisessä herää rakkaus säälinä ja myötätuntona.

Me voimme heikosti ymmärtää myös Isän työtä, tahdon puhdistamista, jolloin itsekkyyks sulaa pois.

Pojan vaikutus on jo alkanut selvitä ihmiskunnalle, mutta Isän vaikutus ei ole vielä esiintynyt järjestelmänä, uskontona maailmassa; mutta ei yksilöitä, jotka kulkevat Isän linjaa pitkin.

Samoin kuin mietiskely on Pyhän Hengen auttamista, ja rukous Pojan, samoin on Isän auttaminen suurten tekojen ja magian harjoittamista. Tähän ei ole olemassa mitään järjestelmää, mutta suuret sielut sitä siellä täällä maailmassa harjoittavat. Tämä magia ei ole seremoniallista, joka jälkimmäinen on vain varjomaista Isän magian tavoittelua. Kaikki juhlamenot ja jumalanpalvelukset ovat vain heikkoa heijastusta todellisesta magiasta, joka on suurten epäitsekästen tekojen toteuttamista ja jota Isä meiltä odottaa. Siihen kuuluu myös Teurgia eli jumalallisten ihmeiden tekeminen, johon kykenee vain epäitsekäs, vapaatahtoinen ihminen, jolla on valta elämän ja kuoleman ylitse. Tämän kyvyn saavuttaa ihminen vasta sitten, kun hän on monta kertaa kuollut marttyyrina, näyttänyt, että hän on todellisesti teossa epäitsekäs.

Me olemme aivan kesken tietämme vielä, mutta varmasti kerran saavutamme päämäärämme hierarkiain ja Salaisen Veljeskunnan avulla.

VI luento.

Ihminen ei voi tulla teosofiksi, vakiintua ja luottaa siihen, ellei hän sielussaan ole etsinyt totuutta, ja tämä totuudenetsiminen on yhteistä kaikille teosofeille. Oppi Mestareista on kaikkein tärkeimpiä puolia teosofian sanomassa, sillä koko teosofinen liike sisäisenä liikkeenä perustuu juuri tähän oppiin, josta teosofia on alusta alkaen puhunut, ja siksi teosofisen totuudenetsijän kysymys on: Voisinko minä päästä tietoon siitä, että Mestarit ovat olemassa? Saadaksemme tähän vastauksen täytyy meille olla selvillä, mitä Mestareilla tarkoitetaan, ja mitä heistä on teosofiassa sanottu.

Teosofi ymmärtää, ettei ole mahdotonta, että on olentoja hänen yläpuolellaan ja että hänen ja Jumalan välillä on suuri joukko kaiken asteisia henkiolentoja; ja hän muistaa, että Mestareista on sanottu, että he samalla ovat fyysillisiä ihmisiä. On siis olemassa jumalallisia olentoja, enkeleitä, jotka samalla asuvat fyysillisessä ruumiissa maan päällä. Ei ainoastaan Madame Blavatsky vaan myös eversti Olcott ja monet muut vanhemmat teosofit sanovat tunteneensa persoonallisesti Mestareita ja

nähneensä heitä monta kertaa fyysillisesti. Samoin nykyään kertovat Annie Besant ja C. W. Leadbeater fyysillisesti nähneensä ja tuntevansa Mestareita. Ja tämä todistaa, että fyysillisesti eläviä Mestareita on.

Mutta totuudenetsijä voi myös epäillä näitä kertomuksia, sillä hän tietää, että ihminen voi paljon erehtyä näkemisessään ja kuulemisessaan, nähdä harhaan. Voiko siis luottaa tällaisiin kertomuksiin?

Jos ihminen tahtoo varmuuden Mestareista, täytyy hänen alistuen odottaa, kunnes Mestari hänelle omasta tahdostaan fyysillisesti näyttäytyy – eikä meidän tahdostamme ja vaatimuksestamme. Mestari ei koskaan tee mitään turhan takia, mutta on todella tärkeätä ja välttämätöntä, että meidän täytyy saada tavata Mestari – jos Mestari voi käyttää meitä johonkin tärkeään tehtävään – silloin Mestari voi meille näyttäytyä, mutta ellei meidän sisässämme ole herännyt tuntemisaisti, ei meillä ole mitään takeita siitä, että fyysillisesti näkemämme olento on Mestari. Ainoastaan näkymättömän maailman kyvyillä voimme tuntea Mestarin. Siis on meille ehtona, että voimme näkymättömässä maailmassa kolkuttaa sen pyhän temppelein ovelle, jossa Mestari asuu, ja jos sen osaamme, silloin meille avataan ja pääsemme Mestarin luo.

Jotta voisimme saavuttaa sellaisen kyvyn, on meille opetettu, että meidän tulee kulkea puhdistuksen tie, joka on veljesrakkauden ja viisauden ihanteen toteuttamiseen pyrkiminen. Mestarit itse ovat tahtoneet, että kutsumme heitä „vanhemmiksi veljiksi“. Veljesrakkaus tekee meidät myös viisaiksi, se on, emme voi saada okkultista tietoa, ennenkuin olemme saavuttaneet ainakin jossain määrin rakkautta, ettemme väärinkäytä viisautta.

Tällä puhdistuksen tiellä on määrättyjä läksyjä, jotka kohdistuvat fyysilliseen todellisuuteen, veljeyden toteuttamiseen fyysillisessä elämässä. Esteet veljeydelle ovat: Vallanhimo, nautinnonhimo ja ahneus.

Siinä ei ole veljeyttä, että käskemme toisia ihmisiä, tai että toiset käskivät meitä. Ihmisen täytyy jossain elämässä kieltäytyä kaikesta vallasta eikä antaa kenenkään palvella itseään, vaan mennä erakoksi, jotta hän oppisi nöyryyden läksyn. Mutta sitten hän oppii, että siten ei voi olla mitään yhteiselämää, jos kaikki ihmiset eristäytyvät toisistaan – ja hän oppii, että onkin kysymys henkisestä vallasta, ja että hänen on sydämessään oltava veli kaikkien kanssa; ja että ihmisten kesken on työnjako luonnollinen ja välttämätön.

Toinen este eli nautinnonhimo estää meitä myös olemasta veljellisiä, sillä se vie meidät ajattelemaan vain omia nautintojamme, omaa hyötyämme ja omaa onneamme ennen toisia. Tämä himon voittaminen vie ihmisen ensin siihen, että hän tahtoo vapautua kaikesta sukupuolielämästä, voittaa kaikki suhteet, jotka sille perustuvat. Ja silloin ihmisen täytyy ensin tulla askeetiksi, erakoksi, tässä suhteessa, ja käydä tämä taistelu. Mutta sitten hän pääsee selville siitä, että tässäkin suhteessa on olemassa todellinen ratkaisu, joka ei poista nautintoa elämästä, vaan ainoastaan vapauttaa sydämen himoista, niin että elämä tulee yhä kauniimmaksi ja ihanammaksi. Vasta silloin, kun ihmisessä ei ole mitään nautinnonhimoa, hän osaa nauttia ja iloita kaikesta kauniista ja ihanasta, ja ottaa vastaan elämän sellaisena, kuin se tulee. Hänen mielestään ei mikään ole kiellettyä, jota hän ei himoitse. Läksy on: iloita, olla kiitollinen Jumalalle. Erehdys on siinä, että etsimme vain nautintoja ja iloja, ja painamme alas sekä torjumme suruja luotamme.

Kolmas este on ahneus eli rikkauden himo. Kaikki ihmiset maailmassa etsivät rikkautta, koska se on ehtona nautinnolle ja ulkonaiselle onnelle, mutta ne, jotka ovat päässeet rikkauden huippuun ja ulkonaisesti voivat saada kaikkea, mitä mielivät, alkavat tuntea rikkauden kirousta. Joka tahtoo ymmärtää todellista veljeyttä, tuntee silloin ensin, että hänen täytyy kaikesta rikkaudesta luopua ja tulla aivan köyhäksi, sillä ainoastaan maankiertäjä, jolla ei ole omaisuutta eikä kotia, on kaikkien veli. Ja silloin hän ensin kaikesta luopuu, hänen täytyy kulkea se tie, että hän tulee pienimmäksi, hyljättyksi ja maailman murjomaksi. Ja kun hän on sen toteuttanut, silloin hänelle vähitellen selviää, ettei ole kysymys ulkonaisesta köyhyydestä; ettei ole elämän tarkoitus, että kaikki olisivat köyhiä, kerjäläisiä – ja hän ymmärtää, että hänen pitää oppia pois vain ahneudesta, siitä, että hänen sydämensä etsii rikkautta itselleen. Silloin ihminen on todellisesti köyhä, kun hän ei sydämessään mitään omista, kun hän Jumalan edessä on vain kaiken haltija, taloudenhoitaja. Ei ole pahaa ja kirottua, että ihminen tekee työtä ja ponnistaa ja hankkii rikkautta, mutta hän ei saa sydämessään mitään omistua, vaan käyttää rikkautta ja sen tuomaa valtaa hyvän palvelukseen, veljeyden hyväksi.

Nämä kolme ominaisuutta ovat olleet alkuna munkkilupaukselle: köyhyys, naimattomuus ja kuuliaisuus eli tottelevaisuus.

Kun ihminen on näin puhdistunut, täyttää hänet suuri, ihmeellinen valo, suuri elämä, Kristus-elämä, joka on kaikkialla, jokaisessa uskonnossa, niin että hän ymmärtää kaikkia ihmisiä, kaikkia uskovaisia. Silloin hänelle selviää Viisaus, ja hänen eteensä tulee viimeinen este, joka hänen pitää voittaa: kunnianhimo, sillä hän tulee viisaammaksi, syvemmäksi, korkeammaksi kuin toiset ihmiset. Mutta hän ei saa tuntea, tietää olevansa viisaampi ja suurempi kuin muut, vaan hänen pitää tuntea itsensä pienemmäksi ja syntisemmäksi. Ja siihen hän pääsee siten, että hän yhtyy kaikkiin ihmisiin, kaikkeen syntiin, kaikkeen tietämättömyyteen. Ja siinä on todellinen okkultismi, todellinen henkinen elämä, että hän ottaa päällensä kaiken synnin, kaiken nöyryyden ja pienuuden. Ja silloin kun hän jaksaa kunniastaan luopua, silloin hän tapaa Mestarin. Kun hän tuntee olevansa mitättömin ja pienin, tyhmin ja syntisin, silloin hän tulee näkymättömän maailman asukkaaksi. Mestari on ihan lähellä; me vain pidämme pienen verhon välillä, jota emme vielä uskalla nostaa. Mestari odottaa ja rakastaa, ja on valmis ottamaan vastaan. Kun tunnemme itsemme huonoiksi, pieniksi ja syntisiksi, silloin Mestari pitää meitä sylissä.

(Puhtaaksikirjoittanut P. S.)